

Csire Gabriella

Regélő napkelet (III.)

Este a forrásnál

Már élemedett ember volt Ábrahám, amikor feleségét, Sárát eltemette. Sokat búsult élettársa után. Fia is vigasztalan maradt. Édesanyja halála után Izsák nem találta többé a helyét. Ábrahám úgy gondolta, legjobb lesz, ha fiának feleséget vesz mihamarább.

— Esküdj az Úrra, a menny és föld Istenére — szólította fel öreg szolgáját Ábrahám —, hogy elmész hazámba, Mezopotámiába, és onnan hozol feleséget Izsáknak.

— És ha nem akar a leány eljönni velem ide, Kánaánba, mit tegyek? — kérdezte a hű öreg.

— Ha nem akar — felelte Ábrahám —, fölmentelek esküd alól.

Esküt tett a szolga, majd embereket vett maga mellé, és tíz tevével Mezopotámiába indult, Ábrahám szülőföldjére. Mielőtt bement volna Hárán városába, pihenőt tartott egy kútfontól, a tevék miatt. Épp esteledett, és kezdtek szállingózni a vizet merítő leányok. Az Úrhoz kezdett könyörögni a szolga: hozza eléje a lányt, akit Izsáknak szánt!

— Onnan ismerjek rá — fohászkodott fel —, hogy az a leány, akinek azt mondom: „Dőltsd meg a vedret, hadd igyam!”, azt fogja válaszolni: „Igyál, s tevéidet is megítatom!”

A következő pillanatban látja, hogy csodás szépségű leány száll le a forráshoz, hogy megtöltse vedrét.

— Kérlek, adj innom egy kis vizet — szólította meg nemsokára a vedret cipelő leányt.

— Igyál, uram — öntött vizet az öreg markába a gyönyörű leány, majd hozzátette:

— A tevéidnek is merítetek.

Vedrét a vályúba ürítette, és megint leszaladt a forráshoz. Addig merített a vízből, míg el nem látta a szomszédos tevéket is. Köszönetképpen Ábrahám szolgája ékes aranyfüggőt és két súlyos aranykarperecet adott a szívélyes hajadonnak.

— Mondd, kinek a lánya vagy? — faggatózott.

— Rebeka vagyok, Bethuél leánya. Szalma, abrak, sőt szálláshely is akad ott-hon számotokra!

Rebeka hazaszaladt a történetet hírül vinni. Amikor Lábán meglátta húga orrában a díszes függőt, karjain az aranyperceket, a forráshoz sietett, hogy meghívja házukba a bőkezű idegent. Ábrahám szolgája betért a vendégszerető házba,

az emberekkel együtt, akik vele voltak. Ott rögtön vizet adtak, hogy lábukat megmossák, míg Lábán lenyergelte és abrakkal látta el a tevéket.

Bethuél is szívélyesen fogadta: étellel-itallal kínálta vendégeit. De az öreg nem nyúlt semmihez:

— Nem eszem, nem iszom, míg el nem mondom, mi járatban vagyok.

Elősorolta urának vagyonát, a sok juhot, barmot, a számlálatlan ezüstöt, aranyat meg a szolgálkat és szolgálókat, a tevéket és szamarakat. Majd hozzátette: Ábrahám roppant vagyona mind Izsákra száll. Főlemlegette Ábrahámnak tett esküjét és főhászkodását az Úrhoz, aki megmutatta neki a lányt, akit az Izsák feleségének szánt. Végezetül elmondta azt is, hogyan találkozott a kútfőnél Rebekával.

— Most pedig mondjátok meg — fordult Bethuélhez és Lábánhoz —, mit választok! Mert azért jöttem, hogy feleséget vegyek az én uram fiának, Izsáknak.

— Az Isten végezte így — felelte Lábán.

— Legyen hát Rebeka az Izsák felesége — döntött Bethuél.

Ekkor ezüst- és aranyedényeket meg drága ruhákat adott Rebekának az öreg, majd a lány bátyját és szüleit halmozta el ajándékokkal. Csak ezután látott hozzá jó étvággyal a vacsorához, társaival és vendéglátóival együtt.

Másnap kora reggel indulni készült Ábrahám szolgálja. Lábán és az édesanya kérlelni kezdte az öreget, várjon még legalább tíz napig. De az nem hajlott szavukra. Nem volt mit tenni! Előhívták Rebekát, és megkérdezték tőle: elmegy-e Kánaánba?

— Elmegyek — mondta a lány.

Ekkor megáldották és elbocsátották a gyönyörű hajadont, dajkájával együtt. Rebeka teveháton követte az öreg szolgát. Alkonyodott már, amikor a kis csapat tágas mezőre ért. Egy férfi közelgett feléjük. Rebeka mindjárt leszállt a tevéről. Izgatott hangon kérdezte:

— Ki az a férfi, aki előnkbe jön?

— Az én uram siet fogadásunkra, Izsák — válaszolta az öreg.

Főlragyogott a lány, de nyomban elfátyolozta arcát.

— Ó az? — hajolt Izsák a hű szolgálhoz.

Arca mosolyra derült, s kezét nyújtotta a neki rendelt lánynak. Feleségül vette a Háránból származó mezopotámiai Rebekát: így talált vigaszra Izsák a hosszú gyász után.

Az atyai áldás

Miután Izsák feleségül vette Rebekát, Ábrahám a fiára hagyta minden vagyonát. Amint elmúltak felette az évek, betelt az étellel és meghalt. Ugyanoda temették, ahol felesége, Sára nyugodott, a Makpela-barlangba.

Telt-múlt az idő, és Rebekának fiai születtek. Bár ikrek voltak, semmiben sem hasonlítottak egymásra. Ézsau, az elsőszülött vörös volt és tetőtől talpig szőrös, a másodszületett Jákob pedig sima bőrű. Amint nőttek, nevelkedtek a gyermekek, mindketten másban lelték kedvüket. Ézsau a mezőn bolyongott, élt-halt a va-

dászatért. Jákob otthonülő volt, sátorban lakozó. Az apa vadat kergető fiát szeretette inkább, az anya viszont a csendes, házias Jákobot.

Egyszer, amint Ézsau fáradtan tért meg a vadászatból, Jákobot a fazék mellett találta, aki épp lencsét főzött.

— Engedd, hogy ehessem főztödből! — kérte az öccsét Ézsau.

— Ha eladod érte elsőszülöttségedet — válaszolta a kisebbik testvér.

— Én úgyis halni járok, minek nekem az elsőszülöttség? — vont vállat Ézsau.

— Esküdj meg íziben! — kapott Jákob a szón.

Amint megesküdött, hogy lemond elsőszülöttségéről, testvére kenyeret adott neki és főtt lencsét. Ézsau evett, ivott, majd fölkelt, és dolga után látott.

Eszkendők múltán, öregkorában Izsák elvesztette a szeme világát.

— Fiam! — szólította magához Ézsaut.

— Itt vagyok!

— Megvénhedtem — mondta Izsák —, nem tudom halálom napját. Kérlek, menj ki a mezőre, vadász nekem valamit. Meg akarlak áldani, mielőtt meghalok.

Ézsau kapta a fegyvereit, tegzét és kézóját. Kiment a mezőre vadat ejteni. Míg a vadat űzte, édesanyja elmondta Jákobnak, hogy meghallotta, mit beszélt az atyja Ézsauval.

— Most azért, fiam, hallgass az én szavamra — mondta kisebbik gyermekének Rebeka. — Menj ki a nyájhoz, és hozz két kecskegödölyét a javából, hogy készítek atyádnak kedvére való ételt. Beviszed neki, hogy Ézsau helyett tied legyen az áldás.

— De bátyám szőrös — ellenkezett Jákob —, én pedig sima bőrű vagyok.

— Tudom, mit beszélek — sürgette az édesanyja —, te csak menj ki a nyájhoz, s hozz kecskegödölyét.

Jákob úgy tett, amint meghagyta Rebeka. Amikor elkészült az étel, édesanyja ráadta Jákobra az Ézsau ünnepi ruháit, a kecskegödölye bőrével pedig beborította sima nyakát és kezét.

Jákob bevitte az ételt édesapjának.

— Ki vagy te, fiam? — kérdezte Izsák.

— Én vagyok Ézsau — felelte Jákob —, a te elsőszülötted. Kelj fel, kérlek, és egyél.

— Hogy lehet az, hogy ilyen hamar visszatértél a vadászatból? — kételkedett Izsák. — Gyere csak közelebb, hadd tapogassalak meg, valóban te vagy-e Ézsau?

Izsák megtapogatta Jákobot.

— A szó Jákob szava — álmétkodott —, de a kezek Ézsau kezei.

Izsák evett az ételből és bort ivott hozzá, azután így szólt:

— Gyere, fiam, közelebb. Csókolj meg!

Jákob megcsókolta az édesapját.

— Lám, az én fiam ruhája, mint a mező illata — mondta szeretettel Ézsau.— Adjon az Isten tenéked az ég harmatából és a föld kövérségéből. Bőséggel adjon bort és gabonát. Népek szolgáljanak neked és nemzetségek hajoljanak meg előtted. Légy úr a te atyádfiain, és hajoljanak meg előtted a te anyádnak fiai. Átkozott, aki téged átkoz. Áldott legyen, aki téged áld!

Míg Izsák megáldotta Jákobot, Ézsau megtért a vadászból, és elkészítette apja kívánsága szerint a vadat.

— Kelj fel, atyám — lépett be Izsákhoz —, és egyél főztömből.

— Ki vagy te?

— Én vagyok a te elsőszülött fiad, Ézsau.

Izsákot elfogta a rémület, s döbbsen kérdezte:

— Ki volt hát az, aki ételt hozott nekem az imént, s akire áldást adtam?

Amint ezt meghallotta, Ézsauból nagy keserves kiáltás tört fel:

— Áldj meg engem is, atyám!

— Az öcséd volt hát — mondta Izsák —, álnokul ő vette el neked szánt áldásomat!

— Már kétszer csapott be — panaszkolta Ézsau. — Először elsőszülöttségemet vette el, most meg az atyai áldást! Mondd, atyám, nem tartogatsz nekem is azért valami áldást? Áldj meg engem is, engem is áldj meg, atyám! — zokogott fel Ézsau.

— Kövér földön lesz szálláshelyed — felelte Izsák —, és fegyvered után élsz, de öcsédet tettem úrrá, uraddá tettem őt, minden atyjafiát szolgálójának rendeltem. De eljön az idő, amikor letöröd nyakadról igáját.

Ézsau meggyűlölte rút álnokságáért Jákobot.

— Közelednek az atyámért való gyász napjai — mondogatta —, és akkor megölöm öcsémet!

Amint hírül vitték Rebekának Ézsau szándékát, azt tanácsolta Jákobnak, hogy meneküljön Mezopotámiába, rokonaihoz.

— Maradj Lábánnál, az én bátyámnál egy ideig — mondta Rebeka. — Amikor látom, hogy testvéred haragja elcsitul, azonnal üzenek érted, s te hazatérsz.

Izsáknak azt mondta Rebeka, hogy ideje lesz elküldeni Jákobot Háránba, mert jobb, ha feleséget onnan hoz magának. Miután atyjától és anyjától búcsút vett, Jákob sietve útra kelt. Amint leszállt az est, követ tett feje alá, s a fáradságtól menten elaludt. Azt álmodta: a földön létra áll, melynek teteje égig ér, s angyalok járnak rajta föl-alá. Az Úr pedig így szól hozzá zengő hangon:

— Ezt a földet, amelyen fekszel, neked adom. Utódaiddban majd nyugatra és keletre, északra és délre terjeszkedsz innen. Veled vagyok, hogy megőrizzelek, és visszahozzalak erre a földre.

Jákob felriadt álmából, s azt gondolta, ez a hely az ég kapuja. Fogta a követ, melyet este a feje alá tett: oszlopot állított belőle, s olajat öntött a tetejére. Béthelnek nevezte el a helyet, és megfogadta: ha békességgel térhet vissza atyja házához, ez a kő, melyet oszlopul állított fel, Isten oltára lesz.

Fogadalmát be is tartotta. De csak húsz esztendő múltán térhetett vissza Mezopotámiából, mert hét, majd ismét hét, végül hat esztendőt kellett Lábánnál szolgálnia. Gazdag emberként jött meg Kánaánba, hatalmas nyájjal, szolgálkkal, szolgálókkal, népes családjával, sok gyermekével. Ézsaut szép ajándékokkal akarta kiengesztelni. Edom mezőségébe, ahol Ézsau élt nemzetségével, kétszáz kecs-

két és húsz bakot, kétszáz juhot és húsz kost, harminc szoptatós tevét s azok fiait, negyven tehenet és tíz tulkot, húsz nőtény szamarat és tíz szamárcsikót küldött bátyjának.

— Van nekem elég, jó öcsém, legyen tied, ami a tied — ment Jákob elé harag nélkül Ézsau.

A két testvér kibékült egymással. Jákob akadály nélkül haladt tovább dél felé s jutott el Béthelbe, a vele tartó sokasággal együtt. Ott ígéretét betartotta: azon a helyen, ahol fogadást tett, amikor Ézsau haragja elől menekült, oltárt emelt az Úrnak. Eljutott végül Hebronba is, de már csak az édesapja élt.

Izsákért késő öregségében jött el a halál. Fiai temették el az aggastyánt, Ézsau és Jákob, akik nem hasonlítottak egymásra semmiben.

Komán János

Őszi megnyugvás

Megsárgult a fák csöndje,
lassan lehull a földre,
egy szellő lehelete
libbenti elmerengve.

Elnémulnak a színek,
suttognak, ismert hírek
beszélnek: nemsokára
köddé fázik a pára.

A tócsa tükre reszket,
az útszéli keresztet
már alig veszi észre,
ő is készül a télre.

Örvend a remény szobra,
melegét házba hordja
gondoskodása gondja,
s megnyugszik, vár a jobbra.

2012. november 29.
